

چند آرایه‌ی کاربردی ادبیات فارسی

ایرج شهرازی پور

انتشارات ارسطو
(چاپ و نشر ایران)

۱۳۹۵

سرشناسه: شهرامی پور، ایرج، ۱۳۵۱ -
 عنوان و نام پدیدآور: چند آرایه‌ی کاربردی ادبیات فارسی / ایرج شهرامی پور.
 مشخصات نشر: مشهد: ارسطو، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری: ۱۱۶ ص.؛ ۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۰۲۹-۰
 وضعیت فهرست نویسی: فیفا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۱۶.
 موضوع: فارسی -- معانی و بیان -- راهنمای آموزشی
 موضوع: Persian language -- Rhetoric -- Study and teaching
 ده بندی کنگره: ۹۱۳۹۵-چ ۹ش PIR۳۳۵۶
 ده بندی یرسی: ۸فا۰/۴۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۴۲۳۷۵

نام کتاب: چند آرایه‌ی کاربردی ادبیات فارسی
 مؤلف: ایرج شهرامی پور
 ناشر: ارسطو (چاپ و نشر ایران)
 صفحه آرایه، تنظیم، طبع جلد: پروانه مهاجر
 تهران: ۱۴۰۰
 نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵
 چاپ: مهتاب
 قیمت: ۷۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۰۲۹-۰
 تلفن های مرکز پخش: ۳۵۰۹۶۱۴۵ - ۹۶۱۴۶ ۳۵ - ۰۵۱
www.chaponashr.ir

استفاده از مطالب با ذکر منبع مجاز است

انتشارات ارسطو

چاپ و نشر ایران

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۷
شعر و سخن منظوم	۹
مجاز	۱۱
حقیقت	۱۳
تشبیه	۱۴
تشبیه بلیغ	۱۶
استعاره	۱۸
استعاره ی مصرّحه	۲۱
استعاره ی مکنیه	۲۴
تشخیص	۲۷
نماد	۲۹
تکرار	۳۲
تصدیر	۳۳
واج آرایی	۳۶
مراعات نظیر(تناسب)	۳۹
ایهام	۴۱
ایهام تناسب	۴۸
فرق ایهام با ایهام تناسب	۵۰
سجع	۵۴
انواع سجع	۵۶

صفحه	عنوان
۵۹	سجع در شعر
۶۱	ترصیع
۶۴	موازنه
۶۶	تضمین المزدوج (ازدواج)
۶۷	جناس
۶۷	جناس تام
۷۰	جناس ناقص حرکتی
۷۱	جناس ناقص اختلافی
۷۳	جناس ناقص افزایشی
۷۶	تضاد
۷۸	تناقض (متناقض)
۸۱	حسن تعلیل
۸۴	اغراق
۸۷	تضمین
۸۹	تلمیح
۹۱	کنایه
۹۸	حسن آمیزی
۱۰۰	تمثیل یا ارسال المثل
۱۰۲	تخلص
۱۰۲	تخلص در غزل
۱۰۳	تخلص های شعری شاعران
۱۰۶	تخلص در قصیده
۱۰۸	سوال و جواب (مناظره)
۱۱۰	اشتقاق
۱۱۲	لف و نشر
۱۱۵	منابع و مأخذ

به نام خالق زیبایی‌ها

مقدمه

تمام جهان و طبیعت پیرامون ما سرشار از زیبایی است. این زیبایی‌ها گاه نهفته و گاه چنان آشکارند که هر کسی می‌تواند آن‌ها را درک کند. انسان یکی از زیباترین و شگفت‌انگیزترین پدیده‌های خلقت است. خداوند این مخلوق زیبا را به زیور سخن و گفتار نیز آراسته است. تعدادی از زیبایی‌های سخن به راحتی درک می‌شوند و تعدادی نیز با تلاش و آگاهی بیشتر به دست می‌آیند.

یکی از روش‌های دستیابی به معنی سخنان زیبا، آگاهی و تسلط بر آرایه‌های ادبی است. بدون شک شناخت آرایه‌های ادبیات فارسی نه تنها باعث لطافت روح و روان انسان می‌شود بلکه باعث می‌شود از گفتار خوشتر و هم‌دیگر لذت بیشتری ببریم. کار برد آرایه‌های ادبی در زندگی روزمره بر کسی پرسیده نیست. چه بسا بسیاری از سخنانمان را دانسته یا ندانسته در لباس آرایه به یخ‌راز عرضه می‌کنیم. این کار نه تنها به ما جرأت ابراز عقیده و بیان احساسات را می‌دهد بلکه باعث می‌شود گامی در گسترش ادبیات فارسی برداریم.

مطمئناً آگاهی به این نکات و استفاده‌ی آگاهانه و به جا از زیورات ادبی تاثیر شگرفی در ما خواهد گذاشت.

در این کتاب سعی شده است تا تعدادی از آرایه‌های پر کاربرد ادبیات فارسی به صورتی ساده و با توضیحاتی روان بیان شود که امیدوارم مورد توجه علاقه‌مندان به ادبیات فارسی قرار گیرد.

در پایان از سرگروه محترم ادبیات فارسی دبیرستان‌های شهرستان چابهار، آقای حسین فنودی که زحمت ویرایش این مجموعه را متقبل شده‌اند تقدیر و تشکر می‌کند.

ایرج شهرامی‌پور

خرداد ۱۳۹۵